

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Sobieszczęńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zbigniewa Siejbika,
w sprawie **I. K.**

uniewinnionej od zarzutów popełnienia przestępstw

z art. 284 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 marca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych

od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 13 czerwca 2014 r., utrzymującego w
mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 28 lutego 2014 r.,

- 1. pozostawia bez rozpoznania kasację w części, w jakiej zaskarżonym wyrokiem utrzymano w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji w odniesieniu do czynu z art. 270 § 1 k.k. zarzucanego I. K. w pkt I aktu oskarżenia,**
- 2. oddala kasację, jako oczywiście bezzasadną, w pozostałym zakresie,**
- 3. kosztami procesu za postępowanie kasacyjne obciąża oskarżycieli posiłkowych w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w P. uniewinnił I.K. od popełnienia zarzucanych jej czynów polegających na tym, że

1. w dniu 31 lipca 2012 r. w P. w lokalu po byłej „Hurtowni [...]” nie będąc osobą uprawnioną wystawiła pisemne rozwiązanie umowy o pracę z dniem 31 lipca 2012 r. z pracownicą G. s.c. K. R., które opieczętowała i podpisała jako „właściciel PUPH G.- I. K.”, a następnie przekazała ten dokument jako autentyczny K. R., tj. czynu z art. 270 § 1 k.k.;
2. w okresie od 1 do 9 sierpnia 2012 r. w P. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w lokalu po byłej „Hurtowni [...]” przywłaszczyła znajdujący się na terenie hurtowni towar o łącznej wartości 83.842,10 zł będący własnością firmy G. s.c. w ten sposób, że nie będąc uprawniona sprzedawała go w imieniu ww. firmy swojej córce A. K. prowadzącej firmę F. na potwierdzenie czego wystawiła w imieniu G. s.c. fakturę VAT z 1 sierpnia 2012 r. na kwotę 17.271,64 zł i 11 dokumentów wydania zewnętrznego towaru WZ z dnia 1 sierpnia 2012 r., które ostemplowała imienną pieczęcią pracownicy G. s.c. K. R., a następnie dokumenty te przedłożyła jako autentyczne w W. s.c. świadczącemu usługi księgowe G. s.c. W. G., czym działała na szkodę G. s.c., tj. czynu z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych A. M. i M. M. zarzucając naruszenie art. 270 § 1 k.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia.

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od powyższego wyroku kasację złożył pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych A. M. i M. M. zarzucając mu:

1. rażące naruszenie prawa materialnego, wpływające w sposób istotny na treść orzeczenia, tj. art. 270 § 1 k.k., poprzez błędną wykładnię tego przepisu i uznanie przez Sąd, iż:
 - „wystawienie oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę przez osobę nieuprawnioną i opatrzenie tegoż dokumentu pieczęcią firmową oznacza, iż

dokument ten jest autentyczny, a opisana wyżej czynność stanowi ewentualnie prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia;

- ostemplowanie pieczęcią imienną dokumentu z dopiskiem „właściciel” przez osobę nieuprawnioną, tj. byłego współnika identyfikuje wystawcę dokumentu w sposób zgodny z rzeczywistością, w sytuacji, gdy wystąpienie współnika ze spółki powoduje, iż oznaczenie funkcji „właściciel” nie może odpowiadać rzeczywistemu stanowi rzeczy;
 - wystawienie dokumentu w postaci faktury VAT przez osobę nieuprawnioną i opatrzenie tegoż dokumentu imienną pieczęcią innego, byłego pracownika, innego aniżeli osoba sporządzająca dokument oznacza, iż oskarżony nie dopuścił się podrobienia dokumentu, bowiem nie znalazły się na w/w dokumencie podpisy identyfikujące wystawcę, w sytuacji gdy zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami podpis osoby sporządzającej fakturę nie jest niezbędnym elementem ważności faktury, zaś tak wystawiony dokument rodzi przekonanie, że został wystawiony przez spółkę pokrzywdzonych”;
2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 2 § 2 k.p.k., 4 k.p.k., 7 k.p.k., 433 § 1 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez ogólnikowe, ograniczone do powtórzenia argumentacji Sądu I Instancji, pozbawione analizy materiału dowodowego, odniesienie się do zarzutów, argumentów i wniosków zawartych w apelacji, w sytuacji gdy zarzuty dotyczyły oceny materiału dowodowego i ustaleń faktycznych, co doprowadziło do braku pełnej realizacji funkcji kontrolnej przez Sąd odwoławczy i pomimo zawarcia w uzasadnieniu odniesienia się do wszystkich zarzutów apelacyjnych - wyłącznie pozorne ich rozważenie, pozbawione analizy i oceny materiału dowodowego, następstwem czego jest:
- „niezasadne uznanie za wiarygodne wyjaśnień oskarżonej I. K., wyjaśniającej, iż myślała ona, że jest uprawniona do wystawienia dokumentu - wypowiedzenia umowy o pracę oraz do sprzedaży ruchomości swojej córce za cenę przez siebie wskazaną, w sytuacji, gdy oskarżona знаła skutki i konsekwencje wystąpienia ze spółki cywilnej, bowiem wszelkie czynności przedsięwzięła po konsultacji z profesjonalnym pełnomocnikiem; a nadto po

wystawieniu wypowiedzenia umowy o pracę M. M. zadzwoniła do oskarżonej kwestionując jej uprawnienia do wystawienia takiego dokumentu;

- niezasadną odmowę wiarygodności wyjaśnieniom oskarżycieli posiłkowych A. i M. M. konsekwentnie przytaczających okoliczności popełnionych przez oskarżoną przestępstw i wykazujących świadome i z góry zamierzone zachowanie oskarżonej I. K. i uznanie przez Sąd *meriti*, iż oskarżyciele posiłkowi składali swoje zeznania przez pryzmat „*pozostawienia oskarżonej z całym bagażem kłopotów, od jakich sami pośpiesznie próbowali się uwolnić*”, a nadto, iż wyolbrzymiali oni zachowanie oskarżonej, do którego zresztą wcześniej ją upoważnili”.

Autor kasacji w konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych A. M. i M. M. w zakresie, w jakim podnosi zarzuty rażącego naruszenia przepisów prawa – innych niż art. 270 § 1 k.k. - okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym. W tej części Sąd Najwyższy odstąpił od sporządzenia pisemnego uzasadnienia orzeczenia na podstawie art. 535 § 3 zd. 1 k.p.k.

Kasacja w pozostałym zakresie, tj. w części w jakiej skarżąca – podnosząc zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego - art. 270 § 1 k.k. poprzez błędną jego wykładnię - kwestionuje zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego w odniesieniu do czynu zarzucanego I. K. w pkt I aktu oskarżenia, jest niedopuszczalna. Oskarżyciele posiłkowi – z braku *gravamen* – nie mają bowiem uprawnień do zaskarżenia wyroku w tym zakresie. Rzecz w tym, że przedmiotem ochrony w przypadku czynu zabronionego z art. 270 § 1 k.k. jest dobro prawne ogólnej natury, jakim jest wiarygodność dokumentów, nie zaś indywidualne interesy i prawa z nimi związane (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2011 r., II KK 13/11, LEX nr 847132; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2008 r., V KK 26/08, LEX nr 370251, Prok.i Pr.-wkł.

2008/7-8/10, Biul.PK 2008/8/15; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2010 r., WK 28/09, OSNwSK 2010/1/31; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2008 r., V KK 171/08, LEX nr 457939). Brak jest tym samym możliwości przyjęcia, że bezpośrednim następstwem czynu z art. 270 § 1 k.k. jest pokrzywdzenie konkretnej osoby fizycznej. To z kolei powoduje, że w postępowaniu dotyczącym wiarygodności dokumentów z art. 270 § 1 k.k. nie ma również osoby, która na podstawie art. 53 k.p.k. mogłaby działać w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

Zgodnie z dyspozycją art. 425 § 3 zd. 1 k.p.k. odwołujący się może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Przepis ten, na mocy art. 518 k.p.k., znajduje zastosowanie także w postępowaniu kasacyjnym, stanowiąc uzupełnienie warunków dopuszczalności wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Oznacza to, że oskarżyciela posiłkowego, jako stronę procesu, obowiązuje wykazywanie *gravamen* (art. 425 § 3 zd. 2 k.p.k.), a więc obrazy prawa lub prawnych interesów strony wnoszącej środek odwoławczy, również na etapie postępowania kasacyjnego.

Mając na uwadze, że w zakresie czynu z art. 270 § 1 k.k. A. M. i M. M. nie przysługiwał status pokrzywdzonych, a w konsekwencji również status stron postępowania, nie mieli oni bezpośredniego interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Okręgowego. Ów brak *gravamen* odbierał zatem skarżącemu pełnomocnikowi legitymację do wniesienia, będącego przedmiotem rozpoznania, nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Kasacja w tym zakresie nie podlegała, więc merytorycznemu rozpoznaniu.

W tej sytuacji, zgodnie z art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy kasację w tej części pozostawił bez rozpoznania.

O kosztach procesu za postępowanie kasacyjne rozstrzygnięto na podstawie art. 637 § 1 k.p.k. w zw. z art. 636 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.